

PROGRAM PODPORY
**ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚICTVÍ
V ZAHRANIČÍ**

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2018/19

Destinace (země, město): Maďarsko, Budapešť

Jméno, příjmení: Zuzana Muchová

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav):

Eötvös Loránd Tudományegyetem – Bölcsészettudományi kar, Szláv és Balti Filológia Intézet, Szláv Filológia Tanszék - Cseh nyelv

vedoucí katedry: **Dr. Lukács István,**

vedoucí bohemistiky: **Dr. Fedoszov Oleg,**

Počty studentů

1. ročník bakalářského studia: 10

2. ročník bakalářského studia: 7

3. ročník bakalářského studia: 10

1. ročník navazujícího magisterského studia: 1

2. ročník navazujícího magisterského studia: 2

Jedná se o studenty řádného denního studia, jejichž semestrální studium je ukončeno písemným zápočtovým testem a známkou. V případě 1. ročníku bakalářského studia skládají všichni studenti na konci 2. semestru jazykovou zkoušku (písemnou i ústní) na úrovni A2. V případě 3. ročníku bakalářského studia skládají všichni studenti na konci 6. semestru jazykovou zkoušku (písemnou i ústní) na úrovni B2. Pokud studenti končí bakalářské studium oboru český jazyk a literatura, které však mají jako svůj hlavní obor, píše také závěrečnou bakalářskou práci, kterou následně obhajují, dále pak skládají bakalářskou státní zkoušku z českého jazyka a literatury.

Navazující magisterské studium oboru český jazyk a literatura končí závěrečnou magisterskou prací psanou v českém jazyce, kterou následně obhajují, dále pak skládají magisterskou státní zkoušku z českého jazyka a literatury.

Za všechny zkoušky jsou studentům udělovány kredity, vždy v souladu s danou úrovní a daným typem zkoušky.

Kromě seminářů praktického jazyka pro studenty oboru český jazyk a literatura se konají také dvousemestrální semináře pro studenty jiných slovanských jazyků. V tomto roce dvouhodinový kurz určený posluchačům slavistiky navštěvovalo 8 studentek. Dále pak se do kurzů češtiny přihlásili dva studenti, kteří si češtinu vybrali z nabídky předmětů s tzv. volnými kredity a 3 naši bývalí studenti, kteří nyní pokračují v magisterském programu na jiném jazyce. V zimním semestru řady našich magisterských studentů rozšířil Pawel Plaszczyk z univerzity v Katovicích, který přijel v rámci výměnného programu ERASMUS+.

Někteří ze studentů využili možnosti a odjeli do ČR: Bence Bolla na letní semestr na FF MU do Brna (ERASMUS+), Ágnes Szebenyi na FF UP Olomouc (CEEPUS), dalších 6 studentů na Letní školu slovanských studií. Bohužel studentům ze Slovenska se nepodařilo stipendium, které naší univerzitě zprostředkovává TEMPUS Public Foundation, z důvodu trvalého pobytu mimo Maďarsko vyřídit.

Tři z mých studentek odjely na Mezinárodní studentskou konferenci zahraničních studentů češtiny konanou ve dnech 11. a 12. dubna 2019 na UJOPu UK Praha, Studijní středisko Praha - Albertov.

Výuka

Výuka je koncipována jako tříleté bakalářské studium + navazující dvouleté magisterské studium. V návaznosti je možné přihlásit se také do tříletého postgraduálního studijního programu. V rámci výuky češtiny studenti v zimním i letním semestru navštěvují hodiny praktického jazyka, hodiny jazykových a literárních přednášek/seminářů, dále pak seminář věnovaný české kultuře a historii. Hodinová dotace kurzů praktického jazyka se liší podle ročníku a také podle toho, zda se jedná o major (hlavní jazyk/obor studia), nebo minor (druhý jazyk/obor studia).

V 1. prvním ročníku bakalářského studia kurz praktického jazyka zahrnuje 6 hodin týdně pro minor a 8 hodin týdně pro major. Ve 2. ročníku bakalářského studia jsou to 4 hodiny týdně pro minor a 6 hodin týdně pro major. Ve 3. ročníku se jedná o 4 hodiny týdně (minor i major). V 1. i 2. ročníku magisterského studia se jedná vždy o 3 hodiny týdně.

V zimním i letním semestru akademického roku 2018/19 tedy lektor českého jazyka odučil 28 výukových (45minutových) hodin (včetně semináře pro studenty slavistiky a výběrového semináře pro pokročilé studenty, který jsem tento rok věnovala vzniku Československa a stoleté historii státu). Lektor je studentům k dispozici i ve svých konzultačních hodinách (dvě hodiny týdně), avšak vzhledem k relativně malému počtu studentů jsme já i moji kolegové studentům k dispozici samozřejmě i mimo své konzultační hodiny, kdykoli po vzájemné domluvě.

Lektor připravuje a opravuje závěrečné semestrální zápočtové testy, připravuje a opravuje jazykové zkoušky pro úroveň A2 a B2 a rovněž se účastní rigorózních zkoušek a obhajob diplomových prací. Kromě toho připravuje přijímací zkoušky pro navazující magisterské studium.

Co se týká realizace samotné výuky, ta probíhá ve vlastní učebně češtiny (bohužel se jedná o průchozí místnost) vybavené bílou stíratelnou tabulí. Lektor má vlastní pracovní stůl v rámci pracovny, kterou sdílí s dalšími třemi kolegy a kde se také koná výuka. Základní technické vybavení pracoviště zůstalo v průběhu roku 2018/19 stejné (počítač s internetovým připojením a tiskárnou). U paní sekretářky je limitovaně k dispozici kopírka. Pro lektora je tedy stále jistější používané materiály studentům posílat e-mailem, popřípadě si je připravit v náležitém předstihu. Zde bych chtěla poděkovat DZS za možnost zakoupení multifunkční tiskárny Canon i-SENSYS. Učebna češtiny je dále vybavena radiomagnetofonem, který byl rovněž zakoupen z prostředků DZS.

Katedra slovanských jazyků bohužel není vybavena dostupnou technikou, která by mohla být využita pro případné promítání filmů či jiných videomateriálů. K tomuto účelu lze však zcela dostatečně využít notebook zapůjčený z DZS.

Oddělení češtiny disponuje vcelku velkou knihovnou (více než 5000 svazků včetně řady periodik a různých sborníků). Nicméně knihovna je bohužel „katalogizována“ jen částečně (excelový soubor byl aktualizovaný v roce 2010). Za velice nešťastné pokládám zařazení publikací zakoupených z prostředků DZS (či zaslaných jako „vánoční dary“) do tohoto velkého fondu. Dohledávání knih je tedy velice zdlouhavé a časově náročné. Vzhledem k přetrvávajícímu žalostnému stavu financí na BTK ELTE není možné získat jakékoli finanční prostředky na zakoupení nových publikací včetně překladů současné české beletrie do maďarštiny, což si, myslím, je velká škoda. O to víc mě letos potěšila možnost objednat si literární časopis *Host a Český jazyk a literaturu*.

V současné době není na maďarském trhu dostupná žádná moderní učebnice češtiny na bázi maďarštiny. Rovněž chybí jednosvazkový česko-maďarský/maďarsko-český slovník v klasickém rozsahu (přibližně 30 000 hesel). Co se týká slovníků je možné využít pouze dvoudílný *Maďarsko-český slovník* od Ladislava Hradila (Academia, 2003) nebo dvoudílný *Česko-maďarský slovník* od Lászla Dobossyho z roku 1960, který je však dostupný jen v antikvariátech, a navíc je již značně zastaralý. Na českém trhu se nedávno objevily dva maďarsko-české obrázkové slovníky: *1000 maďarských slovíček*, Edika 2012 a *Ilustrovaný maďarsko-český slovník*, Slovart 2013. Novinkou je kapesní slovník *Maďarština - slovníček ...nejen pro začátečníky* z nakladatelství Lingea, 2015.

O vytvoření nového česko-maďarského slovníku se již dlouhá léta jedná a i tento rok byla otázka vzniku slovníku (aspoň jeho elektronické podoby) znovu několikrát zmiňována.

Pro samotnou výuku jsem v 1. ročníku používala 1. a 2. díl učebnice *Basic Czech* od Any Adamovičové doplněný o učebnice *Čeština Expres 1, 2, 3* a nově také *Česky krok za krokem 1* (vč. dvou pracovních sešitů)

od Lídy Holé a o řadu vlastních materiálů. Pro domácí přípravu a samostatnou práci jsou vhodná také adaptovaná díla české literatury z dílny Lídy Holé a kol. Jako přípravu ke zkoušce (ale nejen k ní) jsem využívala novou učebnici češtiny *Čeština pro cizince - úroveň A1-A2* splňující požadavky a strukturu zkoušky A2 (CCE); dále pak soubory testů *Připravujeme se k certifikované zkoušce z češtiny*. (CCE-A2).

Ve 2. a 3. ročníku jsem používala moderně zpracovanou učebnici *Česky krok za krokem 2* od autorské dvojice Pavla Bořilová – Lída Holá, včetně nově dostupných pracovních sešitů. Jako přípravu ke zkoušce (ale nejen k ní) jsem využívala dvě moderní učebnice češtiny *Čeština pro cizince - úroveň B1* a *Čeština pro cizince - úroveň B2*, splňující požadavky a strukturu zkoušky B2 (CCE); dále pak soubory testů *Připravujeme se k certifikované zkoušce z češtiny* (CCE-B1, CCE-B2).

Pro magisterský studijní program jsem používala výhradně vlastní materiály. K procvičování gramatických jevů u vyšších pokročilostí je dobře využitelná učebnice od Any Adamovičové *Nebojte se češtiny*, popř. *Cvičení z české mluvnice pro cizince* od Aleny Trnkové.

Aktivity na lektorátu nad rámec klasické výuky

13. prosince 2019 se uskutečnilo setkání studentů a pedagogů celé slavistiky na tradičním vánočním večírku. Naši studenti pomáhali nejen při jeho organizaci, ale tvořili také nepřehlédnutelnou součást vánočního programu.

Tento rok jsme se opětovně se studenty přišli podívat na několik filmových představení v rámci *Českého filmového karnevalu* (13. - 17. 2.) a také na 26. ročník knižního veletrhu (25. - 28. 4.), který se letos stejně jako minulý rok zaměřil především na propagaci dětské literatury.

Další významnou akcí, na které se naši studenti významným dílem podíleli, byl 9. ročník konference mladých slavistů (9. 5.) pořádané Institutem slovanské filologie BTK ELTE v Budapešti. Asi největší pozornost si zasloužil příspěvek čerstvého absolventa magisterského programu Štefana Uhriňáka věnovaný gramatickým idiomům v češtině a maďarštině.

Od prosince roku 2015 se pravidelně podílím na mezinárodních jazykových zkouškách ECL, které se konají (kromě řady jiných center) také v rámci BTK ELTE. Zkoušky se vypisují vždy v zimním a letním termínu a tento rok se celkem přihlásilo 10 kandidátů.

Spolupráce s Českým centrem Budapešť

Velkou pomocí při snaze o navázání maximálního kontaktu s českou kulturou a jejím prostřednictvím i s českým jazykem je výborná spolupráce s Českým centrem. Snažíme se tedy co nejvíce využívat možnosti navštěvovat všechny akce, které České centrum pořádá, a na řadě z nich i pomáhat s organizací či jakkoli jinak.

Historie pracoviště

Počátky bohemistiky v Maďarsku sahají do roku 1955, kdy byl na katedře slovanských jazyků budapešťské Univerzity Eötvöse Lóránda (ELTE) otevřen obor český jazyk a literatura. Vedoucím oboru se stal profesor László Dobossy. Později zde začaly vyučovat českou literaturu Ludmila Hankó-Břízová a Veronika Heé.

Podmínky pro lektora

Lektor má na ELTE podepsanou pracovní smlouvu, která je uzavírána na dobu určitou, standardně tedy na jeden akademický rok od 1. září do 31. srpna. Co se týká samotných podmínek pro lektora, jak jsem již zmínila výše, má lektor samostatný stůl v pracovně, kterou sdílí s dalšími třemi kolegy a která zároveň slouží i jako učebna. Ubytování univerzita nezajišťuje, ale v případě, že si lektor najde a pronajme byt s oficiální nájemní smlouvou, je možné univerzitu požádat o malý příspěvek, který činí max. 1/3 nákladů s bydlením spojených.

Asi nejproblematičtější věcí se jeví vyřízení formuláře A1 týkajícího se odvodů sociálního a zdravotního pojištění a jejich následného převedení do českého systému.

Závěrem bych chtěla říci, že spolupráce s kolegy jak na češtině, tak i na ostatních západo- či jihoslovanských jazycích je naprosto bezproblémová. Na úplný závěr bych tedy ráda zmínila, že i přes různé nedostatky a obtíže, se kterými se lektor musí potýkat, jsou vztahy s nadřízenými, kolegy i ostatními pracovníky univerzity, především s doc. Fedoszovem a dr. Janiec-Nyitrai, naprosto korektní a bezkonfliktní.

Brno 5. srpna 2019

Mgr. Zuzana Muchová

Obrazová příloha

Vystoupení studentů na tradičním vánočním večírku